

Termeni de Referință (TOR)

Analiza sectorului turistic în Republica Moldova:

Elaborarea profilului investițional turistic național și identificarea zonelor prioritare de intervenție

Beneficiar: Oficiul Național al Turismului

Parteneri guvernamentali: Ministerul Culturii

Durata contractului: 25.12.2025 – 10.04.2026

1. Descrierea contextului

În calitate de autoritate publică națională responsabilă de implementarea politicilor în domeniul turismului, Oficiul Național al Turismului (ONT) recunoaște rolul esențial al infrastructurii turistice în dezvoltarea durabilă a destinațiilor și în atragerea investițiilor în sectorul turismului.

Mandatul ONT la promovarea Republicii Moldova ca destinație turistică competitivă și atractivă, implică asigurarea unei baze de date și a unor analize actualizate privind potențialul turistic național, disponibilitatea infrastructurii, tendințele de dezvoltare și oportunitățile investiționale în destinațiile prioritare.

Poziția Moldovei este una de „destinație emergentă” cu *potențial mare*, dar care necesită consolidare strategică și investiții pentru a valorifica avantajele competitive. Dacă se reușește să îmbine autenticitatea cu infrastructura și managementul modern al destinațiilor, Moldova poate să se poziționeze ca o destinație de nișă superioară în Europa de Est – specializată pe vin, natură, cultură și experiențe locale autentice.

Poziția strategică actuală a Republicii Moldova în domeniul turismului. Republica Moldova se află într-o etapă de consolidare a poziției sale ca destinație turistică emergentă, cu un potențial semnificativ de dezvoltare pe segmentele de nișă care pun accent pe autenticitate, sustenabilitate și experiențe locale. Strategia națională de dezvoltare turistică se axează pe cinci direcții prioritare, care reflectă atât tendințele europene, cât și specificul local al țării, după cum urmează:

1) Valorificarea turismului rural, vinicol și cultural. Turismul rural, vinicol și cultural reprezintă pilonii identității turistice a Moldovei. Țara dispune de sate autentice, tradiții vii și un patrimoniu vitivinicol unic în regiune, ceea ce oferă oportunități majore pentru dezvoltarea rutelor tematice, precum Ruta Vinului Moldovei, traseele meșteșugurilor sau ale patrimoniului spiritual. Prioritățile vizează consolidarea pensiunilor rurale, diversificarea experiențelor turistice și cooperarea comunitară, astfel încât beneficiile economice să fie resimțite direct de localnici și micii antreprenori din mediul rural.

2) Digitalizare și dezvoltarea „smart-destinațiilor”. În era transformării digitale, Republica Moldova promovează integrarea tehnologiilor inteligente în turism. Se dezvoltă aplicații mobile, ghiduri digitale și hărți interactive (precum inițiativa *Smart-Guide Moldova*), care cresc vizibilitatea destinațiilor, îmbunătățesc experiența turiștilor și facilitează conectarea între vizitatori, operatori și autorități locale. Digitalizarea devine astfel un instrument esențial pentru creșterea atractivității și accesibilității destinațiilor turistice, dar și pentru colectarea datelor statistice utile în planificarea strategică a sectorului.

3) Promovarea turismului durabil și responsabil. O prioritate-cheie a politicilor ONT este alinierea la principiile turismului durabil, care pune în centrul dezvoltării protecția mediului,

conservarea patrimoniului cultural și implicarea comunităților. Republica Moldova își consolidează imaginea de destinație autentică și responsabilă, unde ecoturismul, turismul educațional și experiențele verzi devin elemente distincte de diferențiere pe piața regională.

Obiectivul esențial, în acest sens, este ca fiecare destinație să crească fără a afecta resursele naturale (în măsura maxim posibilă), precum și să contribuie la bunăstarea locală.

4) Dezvoltarea infrastructurii turistice și a serviciilor conexe. Pentru a susține creșterea sectorului, sunt necesare investiții *în infrastructura de mobilitate, cazare și servicii integrate, în special în zonele cu potențial turistic ridicat.*

Prioritățile vizează *îmbunătățirea accesului rutier, transportului durabil, infrastructurii utilitare și digitale, dar și implementarea standardelor moderne de calitate în ospitalitate.*

Investițiile în centre de informare turistică, trasee tematice și facilități recreative, contribuie la transformarea destinațiilor în experiențe complete, atractive și competitive.

5) Atragerea investițiilor naționale și internaționale. Pentru valorificarea potențialului turistic, Moldova promovează un cadru favorabil investițiilor, prin dezvoltarea *profilului investițional turistic național*, identificarea *zonelor prioritare de intervenție* și consolidarea mecanismelor de sprijin financiar (granturi, linii de credit, facilități fiscale, parteneriate public–private).

Scopul acestor acțiuni este de a stimula inițiativa privată, de a diversifica sursele de finanțare și de a accelera modernizarea infrastructurii turistice, contribuind astfel la crearea unei economii turistice durabile și competitive.

În conformitate cu **Agenda Europeană 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și Planului European pentru Creștere – „Grow Plan”**, turismul este recunoscut ca **o direcție strategică prioritară** pentru Republica Moldova.

Această poziționare reflectă rolul turismului nu doar ca sector economic, ci și ca vector de dezvoltare durabilă, capabil să stimuleze investițiile, să creeze locuri de muncă, să sprijine comunitățile locale și să contribuie la tranziția către o economie verde și competitivă, aliniată la standardele și valorile europene.

În contextul celor enumerate mai sus, având în vedere rolul Oficiului Național al Turismului de implementare a politicilor în domeniul turismului și de consolidare a infrastructurii turistice în dezvoltarea durabilă a destinațiilor și în atragerea investițiilor în sectorul turismului, ONT va identifica un operator economic care va dezvolta profilul investițional turistic național și va identifica zonele prioritare de intervenție.

2. Domeniul de activitate (Obiectiv, Sarcini, Livrabile și Termene)

Studiul solicitat/ Cercetarea va acoperi principalele segmente de interes pentru investițiile în turism, incluzând *infrastructura de mobilitate, cazare și servicii integrate, infrastructura turistică de ospitalitate (hoteluri, pensiuni, centre de agrement), în special în zonele cu potențial turistic ridicat* (stațiuni balneoclimaterice, zone rurale, naturale și culturale).

Analiza va include o evaluare detaliată a cadrului de reglementare și a mecanismelor de sprijin financiar existente, alături de recomandări concrete pentru facilitarea și stimularea investițiilor durabile în sectorul turismului.

Totodată, cercetarea va aborda nu doar interesele investitorilor, ci și potențialul real al zonelor și destinațiilor turistice din Republica Moldova, printr-o evaluare a situației actuale și a necesităților specifice de dezvoltare în domeniul infrastructurii turistice și de suport.

Documentul va evidenția zonele cu cel mai mare potențial de creștere și va formula propuneri privind rolul și implicarea autorităților publice locale (APL) și centrale (APC) în procesul de planificare, cofinanțare și implementare a proiectelor de investiții, punând accent pe parteneriatele public–private, sustenabilitatea mediului și impactul pozitiv asupra dezvoltării economice și sociale la nivel local.

Obiectivul acestei misiuni este de a furniza Oficiului Național al Turismului al Republicii Moldova o analiză cuprinzătoare și aplicată, axată pe identificarea potențialului investițional al sectorului turistic, evaluarea situației actuale a destinațiilor prioritare, precum și necesitățile de dezvoltare a infrastructurii și serviciilor turistice.

Analiza va oferi o imagine clară asupra oportunităților de investiții durabile, va evidenția mecanismele de sprijin financiar și instituțional existente și va formula recomandări concrete pentru implicarea autorităților publice centrale și locale (APC, APL) în procesul de planificare, atragere și facilitare a investițiilor în turism, în concordanță cu obiectivele Agendei Europene 2030 și principiile economiei verzi și sustenabile. **Studiul va acoperi zone cu potențial turistic ridicat: municipiul Chișinău, centrele regionale și zonele rurale cu potențial turistic și investițional.**

Sarcini:

- Identificarea zonelor cu potențial turistic ridicat în urma analizei sectorului turistic conform unor criterii/metodologie, agreeate de comun acord cu ONT

- Analiza zonelor cu potențial turistic ridicat identificate și elaborarea profilului investițional al acestora. Prioritățile vor viza *îmbunătățirea accesului rutier, transportului durabil, infrastructurii utilitare și digitale, dar și implementarea standardelor moderne de calitate în ospitalitate, precum și investițiile în centre de informare turistică, trasee tematice și facilități recreative, alte priorități identificate.*

Analizele se vor baza, inclusiv, pe interviuri cu părțile interesate (reprezentanți ai sectorului privat, autorități publice centrale și locale, asociații de afaceri, investitori străini și locali, experți în turism și dezvoltare regională).

Structura orientativă a studiului/cercetării*:

I. Introducere și scopul misiunii

- a) Contextul general și justificarea studiului
- b) Rolul Oficiului Național al Turismului (ONT)
- c) Legătura cu Agenda Europeană 2030, Planul de Creștere și principiile economiei verzi
- d) Obiectivele specifice ale cercetării
- e) Metodologia și sursele de date utilizate

II. Cadrul strategic, instituțional și de reglementare

- a) Politici și strategii relevante (naționale și europene)
- b) Situația cadrului normativ privind investițiile în turism
- c) Actorii implicați în crearea și promovarea unui cadru favorabil investițiilor: ONT, APL, APC, GAL-uri, asociații turistice, investitori privați, etc.
- d) Mecanisme și instrumente existente de sprijin financiar și investițional dedicat industriei turismului.

III. Imaginea generală a sectorului turistic în Republica Moldova

- a) Tendințe actuale ale sectorului turistic în Republica Moldova
- b) Distribuția economică, socială și geografică a domeniului turistic
- c) Infrastructura și serviciile existente, programele și proiectele dedicate dezvoltării sectorului turistic
- d) Probleme structurale și constrângeri (calitate, transport, servicii, managementul destinațiilor, etc.)

IV. Analiza potențialului investițional pe regiuni

A. Rolul capitalei în turismul urban și de afaceri

- a) Infrastructură existentă și proiecte în derulare
- b) Propuneri și recomandări pentru dezvoltare

B. Centre regionale/municipale turistice

- a) Potențial turistic și economic local
- b) Necesități de infrastructură și servicii
- c) Posibile sinergii cu zonele rurale din jur
- d) Recomandări pentru investiții și rolul APL

C. Destinații turistice prioritare

- a) Lista destinațiilor turistice create, funcționale și emergente
- b) Lista **destinațiilor propuse pentru dezvoltare** (identificate prin criterii de atractivitate, accesibilitate, impact local)
- c) Fișe individuale de analiză pentru fiecare destinație: Descriere generală, Situația actuală a infrastructurii și serviciilor, Necesități de investiții (publice și private), Oportunități de finanțare și parteneriate PPP, Propuneri de intervenție pe termen scurt, mediu și lung

D. Zone turistice cu potențial (regionale sau tematice)

- a) Delimitarea zonelor cu potențial ridicat: zone de vin, ecoturism, balneoclimaterice, culturale
- b) Harta zonelor cu potențial
- c) Necesități de dezvoltare (acces, utilități, cazare, branding, digitalizare)
- d) Recomandări și propuneri de politici pentru stimularea investițiilor în aceste zone

V. Recomandări și propuneri în aspect investițional specifice zonelor cu potențial turistic ridicat.

- a. Ce infrastructură există și ce lipsește
- b. Ce investiții sunt prioritare
- c. Cum pot fi atrase resurse (granturi, PPP, fonduri europene, linii verzi)
- d. Rolul actorilor implicați (ONT, APL, mediul privat)
- e. Termen de implementare estimativ și impact așteptat

VI. Colaborarea și rolul APL/APC

A. APL și APC din zonele cu potențial care includ destinațiile prioritare

- a. Responsabilități în procesul de dezvoltare turistică
- b. Implicare în planificare, cofinanțare și promovare
- c. Modele de cooperare public–privată și de gestionare a destinațiilor (OMDT-uri)
- d. Recomandări pentru eficientizarea colaborării

B. APL și APC din zonele cu potențial care, care nu includ destinații prioritare

- a) Posibilități alternative de dezvoltare turistică locală
- b) Direcționarea spre micro-proiecte sau turism de proximitate
- c) Asistență tehnică pentru dezvoltarea ulterioară
- d) Recomandări pentru integrarea graduală în programele naționale

VII. Mecanisme de implementare și monitorizare

Propuneri pentru crearea unui Mecanism Național de Investiții în Turism – instrument destinat investitorilor, asociațiilor de proprietari în condominiu (APC), autorităților publice locale (APL), precum și altor entități interesate în dezvoltarea proiectelor turistice.

VIII. Concluzii generale

- a) Sinteza constatărilor.
- b) Direcții strategice de dezvoltare durabilă pe termen mediu și lung.

***Notă:** Prestatorul poate propune ajustări sau propria sa structură, argumentând corespunzător. De asemenea, este așteptat ca Prestatorul să îmbunătățească structura propusă pe baza practici regionale sau internaționale în promovarea investițiilor. Orice modificare structurală va fi discutată și aprobată de persoana de contact desemnată din cadrul Oficiului Național al Turismului. Pentru atingerea obiectivului, prestatorul va desfășura interviuri cu părțile interesate relevante incluse în TOR.

3. Livrabile:

- a) Metodologia și structura studiului;
- b) Studiul, care va conține zonele cu potențial turistic ridicat și profilul investițional pentru dezvoltarea infrastructurii turistice a acestora.

Prestatorul va livra inițial Metodologia și structura studiului pentru aprobare de către Oficiul Național al Turismului. Activitățile ulterioare vor începe doar după acceptarea scrisă a acestora.

Notă:

Toate livrabilele trebuie furnizate în formate/duplicate editabile pentru a permite Oficiul Național al Turismului să le utilizeze în materiale de promovare a investițiilor, prezentări și publicații. Toate drepturile de autor patrimoniale asupra livrabilelor (texte, baze de date, grafice, fotografii, hărți, metodologii) sunt transferate integral către ONT la momentul plății finale. Prestatorul nu poate reutiliza conținutul pentru alte proiecte fără acordul ONT. Drepturile morale rămân autorilor conform dispozițiilor legale.

3.1. Cerințe față de Livrabile:

- coerență logică;
- acuratețe metodologică;
- date verificate din surse valide;
- edactare profesională;
- claritate și aplicabilitate pentru investitori;
- format editabil + format pentru publicare.

ONT își rezervă dreptul de a solicita revizuire în termen de 10 zile de la primirea livrabilului.

3.2. Analiza/Studiul va include:

- Rezumat executiv adecvat pentru prezentări către investitori,
- Materiale vizuale (grafice, hărți, info-grafice) pentru utilizare promoțională,

- Naratiune clară, profesională și accesibilă.

Prestatorul este responsabil pentru editarea profesională, designul și corectura materialelor, pentru a asigura o calitate pregătită pentru publicare.

4. Raportare

Prestatorul va furniza informări lunare privind progresul realizării către managerul de proiect desemnat de ONT, evidențiind principalele constatări și recomandări preliminare relevante pentru activitățile curente.

5. Criterii de Eligibilitate:

- 5.1.1. Entitate juridică înregistrată în Republica Moldova;
- 5.1.2. Lipsa datoriilor la bugetul public;
- 5.1.3. **Experiență relevantă** în analiza sectorului turistic sau în elaborarea studiilor de piață și investiții, cu minimum 3 proiecte similare realizate anterior;
- 5.1.4. Experiență în analiza și realizarea cercetărilor în domeniul turistic pentru programe și proiecte internaționale sau finanțate de donatori/parteneri externi va fi considerat avantaj;
- 5.1.5. Experiență dovedită în analiză și cercetare la nivel național – minimum 1 referință;
- 5.1.6. Experiență în elaborarea propunerilor și recomandărilor de politici publice – minim 1 referință;
- 5.1.7. Experiență dovedită de parteneriat cu o firmă internațională de consultanță -va fi considerată avantaj.

5.2. Cerințe față de echipa prezentată:

Pentru realizarea studiului, ofertantul va prezenta o echipă minimă formată din **3 experți-cheie**, fiecare cu experiență demonstrată în domeniul relevant și roluri bine definite.

1. Manager de proiect

Cerințe minime:

- Experiență solidă în coordonarea proiectelor complexe de analiză, cercetare sau dezvoltare, preferabil în turism, investiții sau domenii conexe;
- Experiență demonstrată în elaborare, coordonare, analiză de politici publice, evaluări de reglementări și formularea de recomandări pentru instituții publice;
- Minimum 3 proiecte similare gestionate anterior (studii naționale, analize investiționale, politici publice, proiecte finanțate de donatori);
- Capacitate de coordonare a echipelor multidisciplinare și de gestionare a proceselor de consultare cu părțile interesate (autorități centrale/locale, sector privat, investitori, parteneri de dezvoltare);
- Abilități excelente de sinteză, raportare și asigurare a calității livrabilelor.

Responsabilități principale:

- Coordonarea integrală a misiunii;
- Validarea metodologiei și asigurarea coerenței studiului;
- Analiza cadrului strategic, instituțional și normativ;
- Elaborarea recomandărilor de politici;
- Comunicarea oficială cu ONT.

2. Expert în turism

Cerințe minime:

- Cunoașterea legislației în domeniul turismului
- Experiență în analiza sectorului turistic, evaluarea potențialului destinațiilor și dezvoltarea rutelor sau produselor turistice;
- Cunoaștere aprofundată a destinațiilor/obiectivelor turistice ale Republicii Moldova și a tendințelor internaționale în dezvoltarea turismului;
- Cunoaște principalii actori și părți interesate în domeniul turismului;
- Activitate de minim 5 ani în sectorul turistic.

Responsabilități principale:

- Analiza sectorului turistic și identificarea zonelor cu potențial ridicat;
- Elaborarea profilului zonelor turistice identificate și a fișelor de analiză;
- Formularea recomandărilor privind dezvoltarea/necesităților de dezvoltare a infrastructurii turistice;
- Contribuții la hărți și propuneri de intervenții.

3. Expert în analitica datelor statistice și investiționale (inclusiv analiză economică și cost–beneficiu)

Cerințe minime:

- Experiență în analiza datelor statistice, evaluări cantitative, prognoze și analiză economică aplicată;
- Experiență în evaluări investiționale, identificarea oportunităților de finanțare, modele financiare și analiză cost–beneficiu;
- Experiență în colectarea datelor de teren, interviuri cu părți interesate și evaluări calitative;
- Minimum 5 proiecte relevante în domenii precum analiză economică, cercetare de piață, evaluări investiționale sau de politici economice;
- Capacitatea de a integra date statistice, financiare și sectoriale într-un profil investițional coerent.

Responsabilități principale:

- Analiza economică a zonelor și destinațiilor;
- Identificarea oportunităților investiționale și a mecanismelor financiare (granturi, linii de credit, PPP, fonduri verzi);
- Calculul necesităților investiționale și elaborarea recomandărilor pe termen scurt, mediu și lung;
- Contribuții la secțiunea privind profilul investițional al sectorului turismului.

Subcontractarea este permisă doar cu acordul ONT și în limita a 40% din valoarea totală a contractului. Prestatorul rămâne deplin responsabil pentru livrabilele subcontractorilor.

6. Temeiuri de Descalificare:

- **Transmiterea de informații false**, incomplete sau înșelătoare în cadrul ofertei tehnice sau financiare, inclusiv falsificarea experienței, a referințelor sau a datelor privind compania sau echipa propusă.
- **Identificarea** ulterioară a unei situații de **conflict de interese**, nedeclarată conform cerințelor ONT, sau orice legătură contractuală/financiară care poate afecta independența și obiectivitatea prestatorului în realizarea misiunii.
- **Încălcarea obligațiilor fiscale** sau juridice, inclusiv existența datoriilor semnificative la bugetul public, suspendarea activității companiei sau limitarea dreptului legal de a presta servicii de consultanță.

- **Situații de insolvabilitate**, lichidare, reorganizare sau măsuri restrictive, aplicate împotriva companiei sau partenerilor cheie (inclusiv interdicții de participare la achiziții publice).
- **Asocierea cu practici de corupție**, fraudă sau comportament neetic, constatate prin hotărâri definitive sau investigații oficiale (naționale sau internaționale).
- **Neîndeplinirea cerințelor esențiale** ale TOR, inclusiv lipsa expertizei relevante în turism, dezvoltare regională sau analiză investițională.

Oficiul Național al Turismului în calitate de autoritate contractantă poate acorda un punctaj suplimentar ofertelor care integrează elemente suplimentare legate de sustenabilitatea economică, socială și ecologică a ofertelor, inclusiv contribuția la dezvoltarea regională echilibrată, integrarea într-un lanț de aprovizionare scurt, promovarea întreprinderilor mici și mijlocii, precum și susținerea capacității de producție locale, în măsura în care aceste criterii sunt relevante pentru obiectul contractului, sunt formulate în mod nediscriminatoriu, proporțional și transparent și respectă angajamentele internaționale ale Republicii Moldova.

7. Alte Dispoziții

Clauza Anti-Discriminare: Contractantul trebuie să mențină cele mai înalte standarde profesionale și să se abțină de la orice practici discriminatorii. Această obligație se extinde asupra tuturor activităților și subcontractanților implicați în executarea contractului.

Confidențialitate: Această misiune implică informații sensibile de piață, esențiale pentru competitivitatea investițională a Moldovei. Se aplică cerințe stricte de confidențialitate, cu posibilitatea semnării unor acorduri de nedivulgare.

Toate datele, informațiile și concluziile obținute în cadrul acestui studiu nu trebuie partajate cu terți, cu excepția ONT, atât pe durata implementării proiectului, cât și după finalizarea acestuia. Toate datele colectate, informațiile de piață și rezultatele cercetării rămân proprietatea exclusivă a ONT.

Contractantul trebuie să implementeze măsuri specifice pentru protejarea datelor privind solicitările intervievaților, dacă este cazul.

De asemenea, toate informațiile de inteligență competitivă colectate în timpul studiului, trebuie tratate cu cel mai înalt nivel de confidențialitate și protejate împotriva divulgării neautorizate. Orice încălcare a acestor prevederi de confidențialitate poate duce la rezilierea imediată a contractului și la acțiuni legale pentru recuperarea prejudiciilor.

Conflictul de interese: Ofertantul va declara faptul, că nu se află într-o situație de conflict de interese cu ONT, Ministerul Culturii sau alți actori implicați. Nedeclararea conflictului de interese constituie motiv de descalificare și reziliere contractuală.

Ofertantul și/sau Contractantul este în drept să solicite clarificări asupra aspectelor care o necesită, de la ONT.

Responsabilitatea. ONT își rezervă dreptul de a aplica măsuri pecuniare de asigurare a executării obligației. Totodată, contractul poate fi reziliat unilateral pentru reținerea prestației (livrabilelor) care depășește 20 zile sau la expirarea termenului de remediere acordat, neîndeplinirea livrabilelor, încălcarea obligațiilor de confidențialitate, identificarea situației de conflict de interese, furnizarea de informații false etc.